

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par grozījumiem dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikā

2023.gada 13.jūlijs
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums	3
II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība	3
1) Pamatojums	3
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	4
3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt.	4
4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt.....	4

Pielikumā: Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/19 "Dabaszāģes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika".

I. Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) izstrādāto lēmuma projektu "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/19 "Dabsgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika"" (turpmāk – Grozījumu projekts).

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 15.panta 1.¹daļu dabsgāzes sadales sistēmas operators sniedz dabsgāzes sadales sistēmas pakalpojumu par Regulatora noteiktajiem tarifiem vai par tarifiem, ko noteicis dabsgāzes sadales sistēmas operators saskaņā ar Regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta Regulatora atļauja. Likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka Regulators nosaka tarifu vai tarifu augšējās robežas aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, kā arī tarifu vai tarifu augšējās robežas piemērošanas kārtību, ja nozares speciālie likumi neparedz citus tarifu noteikšanas principus.

Grozījumu projekts sagatavots, ievērojot nepieciešamību nodrošināt enerģētikas nozares sistēmas operatora finansiālo stabilitāti un veicināt drošu, efektīvu un kvalitatīvu pakalpojuma sniegšanu. Grozījumu projekta plānotais spēkā stāšanās laiks – 2023.gada 10.augusts.

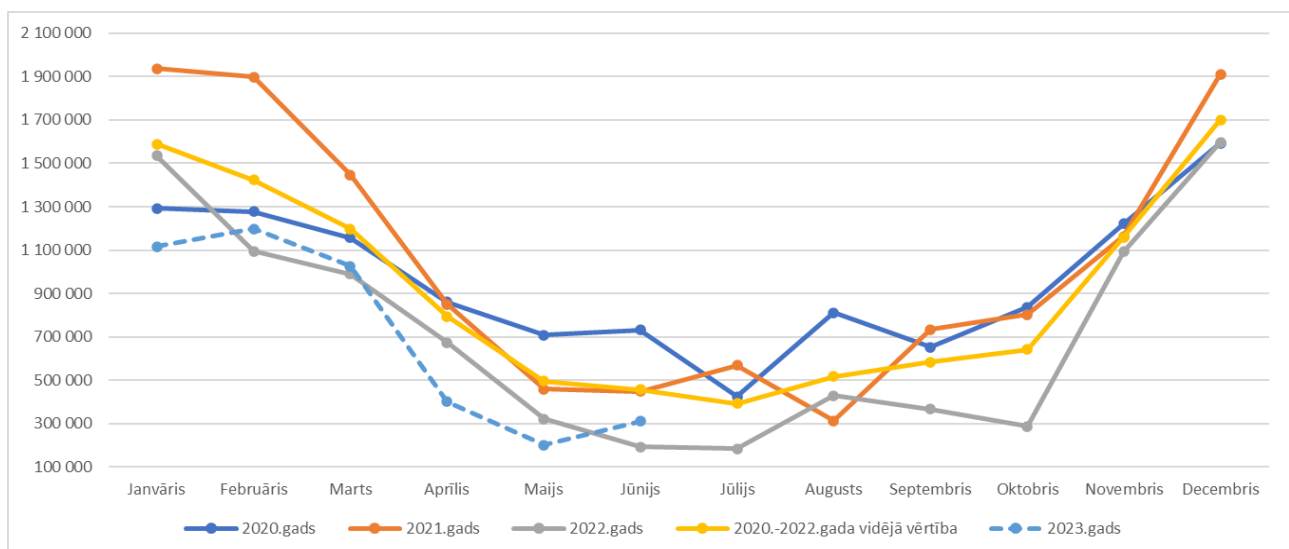
Priekšlikumus un komentārus par Metodikas grozījumu projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, kā arī elektroniskā formā, nosūtot tos uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2023.gada 28.jūlijam.

Regulatora sagatavotais Grozījumu projekts ir pievienots šā dokumenta pielikumā.

II. Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Saistībā ar ģeopolitisko situāciju pasaulē un dabsgāzes cenas būtisku pieaugumu lietotājiem nodotais dabsgāzes daudzums 2022.gadā strauji samazinājās un sasniedza 8,7 TWh, kas salīdzinājumā ar 2021.gadu ir par 30% mazāks dabsgāzes patēriņš. Savukārt 2023.gada sešos mēnešos lietotājiem nodotā dabsgāzes daudzuma samazinājums sasniedza jau 29%, salīdzinot ar trīs gadu vidējo rādītāju sešos mēnešos. Lietotājiem nodotais dabsgāzes daudzums atbilstoši AS "Conexus Baltic Grid" tīmekļvietnē publicētajai informācijai atspoguļots attēlā.

Attēls. Lietotājiem nodotais dabsgāzes daudzums, MWh

Saskaņā ar akciju sabiedrības "Gasco" (turpmāk – AS "Gasco") sniegtajām prognozēm Regulatoram 2023.gadā lietotājiem nodotais dabsgāzes daudzums nepārsniegs 8,4 TWh. Spēkā esošā dabsgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika¹ (turpmāk – Metodika) noteic, ka

¹ Regulatora 2022.gada 29.augusta lēmums Nr.1/19 "[Dabsgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika](#)"

dabaszgāzes sistēmas operatoram, piemērojot ieņēmumu korekciju nākamajam tarifu periodam un aprēķinot tarifus, jāizmanto trīs iepriekšējo kalendāro gadu vidējais lietotājiem nodotais dabaszgāzes daudzums, neņemot vērā tādus lietotāju objektus, kas pēdējo trīs gadu laikā ir atslēgti no sadales sistēmas, un ņemot vērā tādus jaunus lietotāju objektus, kas pie sadales sistēmas pieslēgti vismaz gadu. Trīs pēdējo kalendāro gadu vidējais lietotājiem nodotais dabaszgāzes daudzums sasniedz 10,9 TWh, kas pārsniedz 2022.gada lietotājiem nodoto dabaszgāzes daudzumu par 20%. Līdz ar to, piemērojot nākamā tarifu perioda tarifu aprēķinam minēto trīs pēdējo kalendāro gadu vidējo dabaszgāzes lietotājiem nodoto dabaszgāzes daudzumu, dabaszgāzes sadales sistēmas operatoram var rasties būtisks negūto ieņēmumu risks, kas nākamajā regulatīvajā periodā var izraisīt nesamērīgu tarifu pieaugumu. Ņemot vērā minēto, nepieciešami grozījumi metodiskajā ietvarā, kas dabaszgāzes sadales sistēmas operatoram dos tiesības, aprēķinot ieņēmumu korekciju nākamajam tarifu periodam, lietotājiem nodoto dabaszgāzes vidējo daudzumu noteikt, iesniedzot atbilstošu pamatojumu, ja dabaszgāzes plānotais daudzums būs mazāks par trīs gadu vidējo daudzumu.

AS "Gasos" pirmā tarifu perioda (2022.gada 10 mēneši) regulatīvā rēķina atlikums, kas attiecināms uz 2023.gadu, bija 6,47 milj. EUR. Atbilstoši AS "Gasos" sniegtajai operatīvajai informācijai par pirmo tarifu periodu (no 2021.gada jūlija līdz 2022.gada decembrim) regulatīvā rēķina uzkrājums var pārsniegt 11 milj. EUR (neatgūtās izmaksas). Atbilstoši spēkā esošam metodiskajam regulējumam uz nākamajiem tarifu periodiem attiecināmā ieņēmumu korekcijas daļa no negūtajiem ieņēmumiem apjoma samazinājuma dēļ nevar pārsniegt sešus procentus no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām, attiecīgi uz nākamo tarifu periodu attiecinātā ieņēmumu korekcijas summa radītu risku sadales sistēmas operatoram veikt savas funkcijas. Saskaņā ar AS "Gasos" sniegto informāciju regulatīvais rēķins par 2023.gadu varētu sasniegt aptuveni 24,3 milj. EUR un uzkrātais atlikums par pirmo un otro tarifu periodu kopā varētu sasniegt aptuveni 35,8 milj. EUR. Ņemot vērā iepriekš minēto un AS "Gasos" sniegtos priekšlikumus Metodikas ietvara pilnveidojumam, Regulatora ieskatā, piemērotākais risinājums būtu grozījumu veikšana Metodikā, kas ļautu izvairīties no nesamērīga dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu pieauguma nākamajā regulatīvajā periodā un nodrošinātu stabilu finanšu situāciju dabaszgāzes sadales sistēmas operatoram esošajā regulatīvajā periodā. Grozījumu projekts paredz dabaszgāzes sadales sistēmas operatoram tiesības palielināt uz nākamo tarifu periodu attiecināmo ieņēmumu korekcijas daļu līdz 40 procentiem no tarifu periodā plānotajām ekspluatācijas izmaksām.

Papildus Grozījumu projekts paredz veikt redakcionālas izmaiņas Metodikas 41.punktā, lai salāgotu Metodikā ietverto jēdzienu lietojumu ar Iesniegumu likumu.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Projekta izstrādē iesaistīta AS "Gasos".

3) Sabiedrības mērķa grupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums ietekmēs dabaszgāzes sadales sistēmas operatoru un dabaszgāzes sadales sistēmas lietotājus.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā iekļautais regulējums nodrošina ekonomiski pamatotu tarifu aprēķināšanas metodiku. Ar Grozījumu projektu paredzēts nodrošināt dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojuma ekonomiski pamatotu izmaksu segšanu. Grozījumu projekts ietver potenciālas ietekmes uz tarifiem, par kuriem dabaszgāzes lietotāji norēķinās par saņemtajiem dabaszgāzes sadales sistēmas pakalpojumiem, tomēr precīza ietekme nosakāma atkarībā no faktiskās situācijas tarifu pārskatīšanas brīdī. Grozījumu projekts neradīs papildu administratīvo slogu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

____.____.2023.

Nr. (prot. Nr. __, __)

**Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada
29.augusta lēmumā Nr.1/19 “Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu
aprēķināšanas metodika”**

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 29.augusta lēmumā Nr.1/19 “Dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2022, 168.nr.) šādus grozījumus:

1.1. izteikt 2.6.apakšpunktu šādā redakcijā:

“2.6. lietotājiem nodotais dabasgāzes daudzums – trīs iepriekšējos kalendārajos gados vidējais gadā lietotājiem uz piederības robežas nodotais dabasgāzes daudzums, ja sistēmas operators nepiemēro citu pieeju.”;

1.2. izteikt 26.1.2.apakšpunktu šādā redakcijā:

“26.1.2. šīs metodikas 33. un 34.punktā minētā uz tarifu periodu attiecināmā ieņēmumu korekcijas daļa nepārsniedz 40 procentus no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām. 40 procentu ierobežojums neattiecas uz izmaksu starpību, kas veidojas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksu noviržu rezultātā, ja vidējā faktiskā dabasgāzes cena attiecīgajā tarifu periodā bijusi par sešiem vai vairāk *euro*/MWh lielāka nekā plānotā dabasgāzes cena.”;

1.3. izteikt 27.punktu šādā redakcijā:

“27. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, tad, piemērojot šīs metodikas 33. un 34.punktā noteikto plānoto ieņēmumu korekciju uz nākamo tarifu periodu, sadales sistēmas operatoram ir tiesības veikt lietotājiem nodotā dabasgāzes daudzuma korekciju. Koriģēto lietotājiem nodoto dabasgāzes daudzumu nosaka atbilstoši trīs iepriekšējo kalendāro gadu gada vidējam lietotājiem uz piederības robežas nodotajam dabasgāzes daudzumam, neņemot vērā tādus lietotāju objektus, kas pēdējo trīs gadu laikā ir atslēgti no sadales sistēmas, un ņemot vērā tādus jaunus lietotāju objektus, kas pie sadales sistēmas pieslēgti vismaz gadu. Sadales sistēmas operatoram ir tiesības objektīvi pamatotos gadījumos izmantot citu lietotājiem uz piederības robežas nodotā dabasgāzes daudzuma aprēķina pieeju.”;

1.4. aizstāt 41.punktā vārdu “formā” ar vārdu “veidā”.

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētāja

A. Ozola